

2016-YILDAN KEYIN O'ZBEKISTONNING ICHKI IQTISODIYOTINI O'SISHI: RIVOJLANISH OMILLARI VA YUTUQLARI

Mammatsharipov Adhamjon Ro'ziboy o'g'li

Toshkent xalqaro universiteti Biznes va innovatsion ta'lim fakulteti

Jahon iqtisodiyoti va xalqaro iqtisodiy munosabatlar yo'nalishi 1-bosqich talabasi

Tel: +998944961155

Email: mammatsharipovadhamjon1@gmail.com

<https://doi.org/10.5281/zenodo.14217239>

ANNONTATSIYA: Ushbu maqolada, O'zbekistonni 2016-yildan keyin ichki iqtisodiyoti birdaniga o'sishini tahlil qiladi. Iqtisodiy islohotlarning asosiy yo'nalishlarini, davlatimiz rahbari Shavkat Mirziyoyevning prezident lavozimiga kirishi bilan mamlakatda iqtisodiy o'sishni jadallashtirish, eksport, importni yanada rivojlantirish hamda yangi investitsiyalar haqida gap boradi.

KALIT SO'ZLAR: Iqtisod, import, eksport, investitsiya, sanoat rivoji, xususiy sektor, makroiqtisodiy, biznes, barqarorlik, turizm, mehnat bozori, savdo balansi.

ANNONTATION: This article analyzes the sudden growth of the domestic economy of Uzbekistan after 2016. The main directions of economic reforms, acceleration of economic growth in the country, further development of exports and imports, and new investments are discussed with the inauguration of the head of state Shavkat Mirziyoyev.

KEY WORDS: Economy, import, export, investment, industrial development, private sector, macroeconomic, business, stability, tourism, labor market, trade balance.

АННОТАЦИЯ: В данной статье анализируется резкий рост внутренней экономики Узбекистана после 2016 года. С инаугурацией главы государства Шавката Мирзиёева обсуждены основные направления экономических реформ, ускорение экономического роста в стране, дальнейшее развитие экспорта и импорта, новые инвестиции.

КЛЮЧЕВЫЕ СЛОВА: Экономика, импорт, экспорт, инвестиции, промышленное развитие, частный сектор, макроэкономика, бизнес, стабильность, туризм, рынок труда, торговый баланс.

KIRISH. 2016-yildan keyin O'zbekistonning iqtisodiy siyosati va ichki iqtisodiy rivojlanishida yangi davr boshlandi. Davlat rahbariyati almashinuvi bilan mamlakatda iqtisodiy islohotlar jarayoni jadallashdi, ochiqlik va erkinlikka asoslangan iqtisodiy modelga o'tish boshlanib, tarkibiy o'zgarishlar amalga oshirildi. Bu davrda ishlab chiqarish quvvatlarini kengaytirish, xorijiy investitsiyalarni jalb etish, eksport salohiyatini oshirish va ichki bozorda raqobat muhitini shakllantirish ustuvor yo'nalishlarga aylandi. Avvalgi yillar davomida mavjud bo'lgan yopiq iqtisodiy modelning o'rnini ochiq va bozor munosabatlariga asoslangan tizim egalladi. Xususan, iqtisodiyotning asosiy tarmoqlari, jumladan, qishloq xo'jaligi, sanoat, qurilish, xizmat ko'rsatish sohasi va transport infratuzilmasida keng ko'lamli islohotlar amalga oshirildi. Soliq tizimini soddalashtirish, bank-moliya tizimini modernizatsiya qilish va bojxona tartiblarini yengillashtirish iqtisodiy o'sishga ijobiy ta'sir ko'rsatdi. Bundan tashqari, kichik va o'rta biznesni rivojlantirishga katta e'tibor qaratildi, chunki u mamlakat ichki iqtisodiyotining barqaror o'sishida muhim omil hisoblanadi. Jahon bozorlariga integratsiya jarayonlari kuchaydi, eksport hajmini oshirish uchun qulay sharoitlar yaratildi, yangi ishlab chiqarish quvvatlari ishga tushirildi.

ASOSIY QISM: 2016-yildan keyin O'zbekiston ichki iqtisodiyotining o'sishi bir nechta strategik yo'nalishlar bo'yicha amalga oshirildi. Ushbu bo'limda iqtisodiy o'zgarishlarning muhim yo'nalishlari, ularning natijalari va ta'sir omillari ko'rib chiqiladi.

1. Iqtisodiy islohotlar va tarkibiy o'zgarishlar.

O'zbekiston iqtisodiy rivojlanishining yangi davri iqtisodiyotni liberallashtirish bilan boshlandi. Soliq tizimini soddalashtirish, biznes yuritish uchun qulay muhit yaratish va davlat tomonidan ko'plab monopoliyalarni qisqartirish asosiy islohotlar bo'ldi.

- Soliq tizimi: Kichik va o'rta biznes uchun soliq yukini kamaytirish va yangi soliq kodeksini qabul qilish orqali byudjetga tushumlarni oshirishga erishildi.
- Monopoliyalarni qisqartirish: Energetika, transport va boshqa sohalarda davlat monopoliyasini kamaytirish va xususiy sektor ishtirokini oshirish iqtisodiyotga yangi hayot bag'ishladi.
- Bank-moliya tizimi: Bank sektorini modernizatsiya qilish, milliy valyutani erkin konvertatsiya qilish va kreditlash mexanizmlarini rivojlantirish investitsiyalarning o'sishiga zamin yaratdi.

2. Sanoat va infratuzilma rivoji.

O'zbekiston sanoati strategik soha sifatida rivojlantirilib, mahalliy va xorijiy investitsiyalar jalb qilindi.

- Sanoat: Avtomobilsozlik, neft-kimyo, farmatsevtika va yengil sanoat sohaslarida yangi korxonalar ochildi. Elektr energiyasi ishlab chiqarish hajmi oshirildi, zamonaviy texnologiyalar joriy qilindi.
- Infratuzilma: Transport-logistika tizimida keng ko'lamli loyihalar amalga oshirildi, jumladan, avtomobil yo'llari, temir yo'l infratuzilmasi va aeroportlar modernizatsiya qilindi. Bu ichki iqtisodiy aloqalarni mustahkamlashda muhim ahamiyatga ega bo'ldi.

3. Qishloq xo'jaligidagi o'zgarishlar.

Qishloq xo'jaligi mamlakat iqtisodiyotining asosiy sohaslaridan biri bo'lib, unda amalga oshirilgan islohotlar ichki iqtisodiyotni barqarorlashtirdi.

- Paxta yetishtirishni optimallashtirish: Paxta maydonlarini qisqartirish va o'rniga meva-sabzavot yetishtirishga o'tish nafaqat eksport hajmini oshirdi, balki oziq-ovqat xavfsizligini ta'minladi.
- Yer islohotlari: Fermerlar uchun yer resurslarini samarali boshqarish va subsidiya tizimini joriy etish qishloq xo'jaligi samaradorligini oshirdi.

4. Investitsiyalar va xalqaro iqtisodiy aloqalar.

O'zbekiston ochiq iqtisodiy siyosatni amalga oshira boshladi, natijada xorijiy investitsiyalar hajmi sezilarli darajada o'sdi.

- Investitsiyalarni jalb qilish: Xorijiy investorlar uchun qulay sharoitlar yaratildi, erkin iqtisodiy zonalar tashkil qilindi va davlat-xususiy sheriklik loyihalari kengaytirildi.
- Eksport salohiyati: O'zbekiston mahsulotlarini jahon bozorlariga olib chiqish uchun yangi yo'nalishlar ochildi, eksport tovarlari xilma-xillashdi.
- Xalqaro hamkorlik: O'zbekiston MDH, Yevropa va Osiyo mamlakatlari bilan iqtisodiy aloqalarni kengaytirib, o'z mahsulotlari uchun yangi bozorlarni ochdi.

XULOSA: 2016-yildan keyin O'zbekistonning ichki iqtisodiyoti barqaror rivojlanish yo'lidan bordi. Davlat tomonidan amalga oshirilgan keng qamrovli islohotlar, iqtisodiy liberallashtirish siyosati va tashqi dunyo bilan integratsiya jarayonlari iqtisodiyotning barcha

sohalarida ijobiy o'zgarishlarga olib keldi. Kelajakda O'zbekiston iqtisodiyoti global bozorlardagi mavqeini mustahkamlash, eksport salohiyatini kengaytirish va innovatsion rivojlanishga intilish orqali yanada yuqori cho'qqilarga chiqishi kutilmoqda. Bu jarayonda islohotlarni izchil davom ettirish, raqamli iqtisodiyotni rivojlantirish va yangi investitsiyalarni jalb qilish muhim ahamiyatga ega bo'lib qoladi. Shu bilan birga, ichki iqtisodiyotni mustahkamlash orqali aholi turmush darajasini yanada yaxshilash imkoniyatlari kengayadi.

References:

1. Rasulov.Sh.J (2019-yil) Iqtisodiy o'sish va rivojlanish omillari va ularni tadbiq etishning xorij tajribasi.
2. Mamatov M.A (2021-yil) Iqtisodiy o'sish
3. Tursunov, U. (2019). Iqtisodiy erkinlik va O'zbekiston iqtisodiyoti. Tashkent: O'zbekiston Respublikasi Iqtisodiyot va sanoat vazirligi.

